

Murroksesta avaimet uuteen kasvuun

Menestyminen globaalissa taloudessa edellyttää tuotannon, tuotteiden ja palvelutoiminnan alueilla uudenlaista osaamista, mutta myös tulevien markkinoiden ennakkointia ja ymmärtämistä. Monet yritykset ja toimialat Suomessa ovat suurissa vaikeuksissa, eikä kysymys ole ainoastaan suhdanneongelmista.

Samanaikaisesti energia ja useat raaka-aineet kallistuvat, ja pula vedestä ja ravinnosta lisääntyy monin paikoin maailmassa. Tulevaisuudessa taloudellinen kasvu ja hyvinvointi on pystyttävä tuottamaan merkittävästi pienemmällä luonnonvarojen käytöllä ja ympäristökuormalla. Uudenlaisissa ratkaisuissa ja osaamisissa, joiden varaan voidaan rakentaa ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä talous, on vihreän kasvun avain.

Vihreällä kasvulla tarkoitetaan vähähiilisyyteen ja resurssitehokkuuteen perustuvaa, ekosysteemien toimintakyvyn turvaavaa taloudellista kasvua, joka edistää hyvinvointia ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

MILLAISILLA POLITTIKALLA VIHREÄN KASVUUN?

- A** Luodaan vihreän kasvun edellytykset yhteisen tahtotilan ja poliittisen sitoutumisen avulla
- B** Vauhditetaan yritysten vihreää kasvupotentiaalia ja vahvistetaan vihreää kysyntää
- C** Mahdollistetaan vihreitä pilotteja ja kokeiluja koti- ja vientimarkkinoita varten
- D** Synnytetään kansainvälisiä ja kotimaisia strategisia avauksia ja kumppanuuksia
- E** Luodaan vihreälle kasvulle tilaa purkamalla tuhlaavia järjestelmiä
- F** Vaalitaan jatkuvaa ja järjestelmällistä oppimista vihreän kasvun vauhdittajana

ASKELMERKKEJÄ VIHREÄN KASVUUN

– ehdotuksia politiikkatoimista ja prosesseista, joilla Suomi voi tukea vihreää kasvua

A Luodaan vihreän kasvun edellytykset yhteisen tahtotilan ja poliittisen sitoutumisen avulla

- Vihreän kasvun tulisi olla merkittävässä roolissa seuraavissa hallitusohjelmissa yli hallituskausien. Erityisesti se, miten sitoutuneita pääministeri ja muut keskeiset ministerit ovat vihreän kasvuun, vaikuttaa oleellisesti kasvun edellytyksiin.
- Julkinen hallinto tukee vihreää kasvua yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa yli sektorirajojen.

B Vauhditetaan yritysten vihreää kasvupotentiaalia ja vahvistetaan vihreää kysyntää

- Suunnataan yhteiskunnan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan tuki perinteisillä aloilla uusien, kestävämpien tuotteiden, palveluiden ja järjestelmien kehitykseen. Kasvumahdollisuuksia löytyy esimerkiksi bio-, energia-, vesi- ja kierrätystaloudessa sekä meriliikenteessä.
- Parannetaan pk-yritysten rahoitusmahdollisuuksia, vähennetään uusien ratkaisujen esteitä (luvat, tukien edellytykset) ja poistetaan liiallista, voimavaroja vaativaa byrokratiaa.
- Lisätään vihreää kasvua tukevan pääomasijoittamisen houkuttelevuutta.
- Suunnataan EU:n rakennerahastot, muu julkinen rahoitus ja alueelliset tuet paremmin vihreän kasvun edellytysten parantamiseksi.
- Vahvistetaan tarvelähtöistä vihreän kysynnän muutosta muun muassa verotuksen, infrastruktuurin ratkaisujen ja yleisen, sallivan ilmapiirin avulla.

C Mahdollistetaan vihreitä pilotteja ja kokeiluja koti- ja vientimarkkinoita varten

- Luodaan uudenlainen toimintamalli pilotti- ja kokeiluympäristöjen kehittämiseksi kotimaassa ja vientiä varten.
- Kehitetään kokeiluja varten joustavia rahoitusmalleja ja riskirahoitusta.
- Käytetään julkisia hankintoja nykyistä laajemmin ja systemaattisemmin vihreiden innovaatioiden edistämiseksi sekä valtiolla että kunnissa.
- Luodaan taloudellisia kannusteita vihreää kasvua edistäviin hankintoihin.
- Jaetaan kansalaisille, yrityksille ja julkisille toimijoille tietoa ja hyviä esimerkkejä vihreää kasvua edistävästä tuotteista ja palveluista.
- Synnytetään markkinoita myös sääntelyn avulla.

ESIMERKKEJÄ

Nokian osaaminen jalostettiin energianhallintaratkaisuksi

Talouselämä-lehden tammikuussa 2013 listaamien lupaavimpien suomalaisten start up -yritysten joukossa oli There Corporation. Vuonna 2009 perustettu yritys on luonut uutta liiketoimintaa Nokian kehittämän teknologian pohjalta ja tuomalla palvelut mukaan teknologisiin ratkaisuihin. Se kehittää internet-pohjaisia energianhallintaratkaisuja: mm. reaaliaikaista tiedonkeruuta energiankulutuksesta, energiankäytön automaattista optimointia ja asuntojen energiankäytön ohjausjärjestelmiä. Asiakkaina on Suomen, Skandinavian, Saksan ja Italian energiayhtiöitä ja palvelutarjoajia. Yritys työllistää 25 hlöä.

Lue lisää: www.therecorporation.com

D Synnytetään kansainvälisiä ja kotimaisia strategisia avauksia ja kumppanuuksia

- Luodaan kokeilutoiminnan ja uudenlaisten arvoverkkojen muodostamiselle nykyistä ketterämpiä rahoitusvälineitä.
- Otetaan keskeiseksi tavoitteeksi vihreiden palvelujen kehittämisessä ja erityisesti kehittämistoiminnan rahoitustukia myönnettäessä palvelujen joustavuus, sopivuus ja siirrettävyys vientimarkkinoille.
- Korostetaan cleantechin ja vihreän kasvun mahdollisuuksia Team Finland -verkoston toiminnassa.
- Varmistetaan, että Team Finland tavoittaa laajasti pk-yrityksiä ja sisällyttää niitä toimintaansa.

E Luodaan vihreälle kasvulle tilaa purkamalla tuhlaavia järjestelmiä

- Vähennetään yhteiskunnan tukea energia- ja materiaali-intensiivisille toimille ja luonnonvarojen sekä päästöjen kannalta epäedulliselle rakenteelliselle kehitykselle ja poistetaan näitä toimia tukevat yritystuet.
- Huolehditaan rakenteellisen muutoksen seurauksista.

F Vaalitaan jatkuvaa ja järjestelmällistä oppimista vihreän kasvun vauhdittajana

- Nostetaan vihreä kasvu keskeiseksi aiheeksi hallituksen strategisessa tutkimus- ja arviointisuunnitelmassa.
- Vahvistetaan entisestään akateemisen tutkimuksen kansainvälisyyttä ja nopeaa viemistä käytäntöön.
- Varmistetaan vihreän kasvun edellyttämä osaamispohja kaikilla koulutustasoilla ja jo työelämässä oleville.

Julkisilla hankinnoilla edistetään vihreitä innovaatioita Porvoossa

Julkisilla hankinnoilla voidaan tukea vihreää kasvua esimerkiksi kehittämällä kaupungin yhdyskuntarakennetta energiatehokkaammaksi. Porvoossa yksi keino löytää energiatehokkaita rakentamisratkaisuja oli määrittellä energiatehokkuus ratkaisevaksi kriteeriksi Länsirannan tontin ostotarjouskilpailussa. Tarjouskilpailussa tontin rakentamisoikeudelle on määritetty kiinteä hinta, ja tontin saa ostaa energiatehokkaimman ratkaisun esittänyt rakentaja. Energiatehokkuutta mitataan rakennusten kokonaisenergiankulutusta kuvaavalla E-luvulla. Lisäksi näiden Porvoonjoen Länsirannalle rakennettavien asuinrakennusten tulee olla kaukolämpöverkossa ja puurunkoisia.

Lue lisää: www.porvoo.fi/fi/porvoo-tietoa/uutiset (Porvoo myy runsaasti erilaisia tontteja, 08.02.2013)

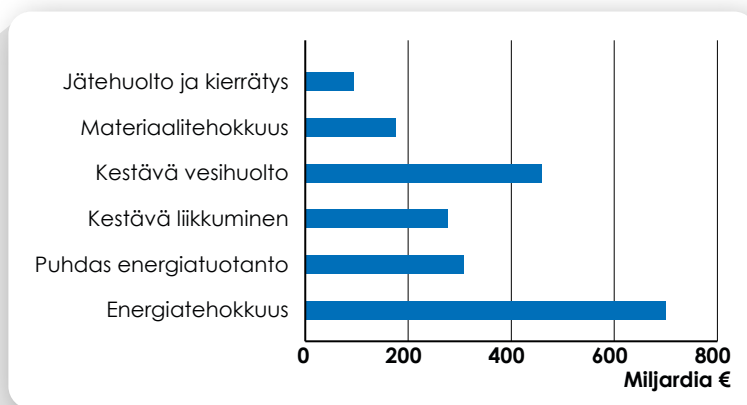
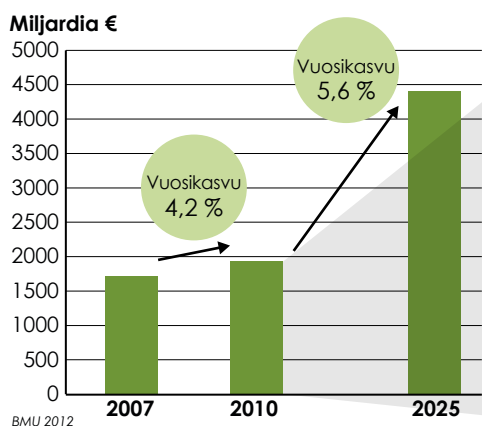

Kasvun mahdollisuuksia kaikilla sektoreilla

Vihreän kasvun mahdollisuuksia on kaikilla yhteiskunnan sektoreilla niin perinteisessä energia- ja resurssi-intensiivisessä vientiteollisuudessamme (metsä- ja konepajateollisuus) ja kasvavassa kaivosteollisuudessa kuin uusissa älykkäitä tuotteita, teknologioita ja palveluja tuottavissa start-upeissa. Lähtökohtana on, että Suomessa tai suomalaista osaamista hyödyntäen parannetaan selvästi tuotteiden ja palveluiden elinkaarista ympäristötehokkuutta ja sosiaalista kestävyyttä. Yritykset ovat tässä avainasemassa. Myös kulutuksen ja kysynnän on tarpeen uudistua yritysten rinnalla. Asiakaslähtöisyys ja yhteiskehittäminen arvoverkossa tulevat yhä tärkeämmiksi. Valtion-, alue- ja kuntahallinto toimii mahdollistajana luoden edellytyksiä vihreälle kasvulle.

Cleantech on globaali kasvamarkkina

Edelläkävijäys ja menestyminen tulevaisuudessa edellyttävät aiempaa materiaali- ja energiatehokkaampia sekä vähähiilisiä palveluita ja tuotteita. Saavutetun kilpailuedun voi menettää nopeasti, jos muut toimivat älykkäämmin ja ketterämmin, tai jos tuotantotekijöiden kustannukset tai markkinat kehittyvät epäsuotuisasti. Vihreän talouden toimille on runsaasti maailmanlaajuisia kysyntää.

Taloudellisesta taantumasta huolimatta cleantechin maailmanmarkkinat kasvoivat lähes 12% vuosina 2007–2010 (1 930 miljardia € vuonna 2010). Vuoteen 2025 mennessä maailmanmarkkinoiden ennustetaan olevan yli 4 400 miljardia euroa, mikä enteilee 5,6 % vuotuista kasvua cleantechille. (BMU. 2012. GreenTech made in Germany 3.0 - Environmental Technology Atlas for Germany.)

Lisätietoja

erikoistutkija **Riina Antikainen**, Suomen ympäristökeskus SYKE, [riina.antikainen\[at\]ymparisto.fi](mailto:riina.antikainen[at]ymparisto.fi), puh. 0400 148 671

tutkimusjohtaja **Leena Paavilainen**, Metsäntutkimuslaitos Metla, [leena.paavilainen\[at\]metla.fi](mailto:leena.paavilainen[at]metla.fi), puh. 029 532 2020

professori **Sirpa Kurppa**, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT, [sirpa.kurppa\[at\]mtt.fi](mailto:sirpa.kurppa[at]mtt.fi), puh. 029 531 7406

pääsihteeri **Sirpa Thessler**, Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymä LYNET, [sirpa.thessler\[at\]mtt.fi](mailto:sirpa.thessler[at]mtt.fi), puh. 0400 305 440

Tiedot perustuvat raporttiin: Antikainen, Riina, Mickwitz, Per, Seppälä, Jyri, Virkamäki, Venla, Leppänen, Maija, Hujala, Teppo, Riala, Maria, Nummelin, Tuomas, Paavilainen, Leena, Vihinen, Hilikka, Kurppa, Sirpa, Kittinen, Laura, Thessler, Sirpa. 2013. Vihreän kasvun mahdollisuudet. Valtioneuvoston kanslian raporttisarja 4/2013. <http://vnk.fi/julkaisut/raportit/fi.jsp>

Raportti perustuu valtioneuvoston tutkimus-, ennakointi- ja arviointitoimintaa koordinoivan työryhmän (TEA-ryhmä) antamaan toimeksiantoon, jonka ovat rahoittaneet ympäristöministeriö, maa- ja metsätalousministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö.